

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของผู้บริโภควัยรุ่นต่อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมใน กรุงเทพมหานคร มีระเบียบวิธีการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาของการศึกษาครั้งนี้เกี่ยวข้องกับทักษะคิดของผู้บริโภควัยรุ่นต่อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยการศึกษา 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ความเชื่อของผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 ความรู้สึกที่มีต่อส่วนประสมการตลาดของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 แนวโน้มพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภค

ส่วนที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกที่มีต่อส่วนประสมการตลาดของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมกับแนวโน้มพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้บริโภควัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 13 – 24 ปี และเป็นผู้ที่รู้จักและเคยใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรในกรุงเทพมหานครไม่ได้เป็นผู้บริโภคที่รู้จักและเคยใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมทุกคน ผู้ศึกษาได้ทำการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเจาะจงเลือกเฉพาะผู้บริโภคที่รู้จักและเคยใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมเท่านั้น เนื่องจากไม่มีการวัดความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 200 ราย (Sudman, 1976 : 87) และเพิ่มอีก 100 ราย รวมขนาด

ตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 300 ราย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) จำแนกตามเขตและสถานที่ตามรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางแสดงการแจกแจงการเก็บตัวอย่าง

เขต	สถานศึกษา	ศูนย์การค้า	ห้างค้าปลีก	รวม
ดุสิต	20	20	20	60
ลาดกระบัง	20	20	20	60
ราชเทวี	20	20	20	60
พญาไท	20	20	20	60
ห้วยขวาง	20	20	20	60
รวม	100	100	100	300

วิธีการศึกษา

การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ คือ แบบสอบถาม โดยออกแบบคำถามที่เป็น Observable construct ตามแนวคิดผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและแนวคิดการบริโภคที่ยั่งยืน โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้หลักต่อเดือน และงานอดิเรก ความรู้จักและ/หรือเคยใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม และแหล่งข้อมูลที่ทำให้รู้จักผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

- 2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม
- 2.2 ความรู้สึกที่มีต่อส่วนประสมการตลาดของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม
- 2.3 แนวโน้มพฤติกรรมกรมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ความตั้งใจซื้อ และความยินดีที่จะแนะนำผู้อื่นให้รู้จักและซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษานี้ได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ประกอบด้วย การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) แบบ Bivariate Correlation เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทัศนคติด้านความรู้สึกร่วมที่มีต่อส่วนประสมการตลาดของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมกับแนวโน้มพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ซึ่งใช้เกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

ส่วนที่ 1 เรื่องระดับความรู้จักและ/หรือการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้คือ

รู้จักและใช้ทุกครั้งที่มีโอกาส	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	5
รู้จักและใช้บางครั้ง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	4
รู้จักแต่ไม่เคยใช้	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่รู้จักแต่ใช้บางครั้ง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่รู้จักและไม่เคยใช้เลย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	รู้จักและใช้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	รู้จักและใช้มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	รู้จักแต่ไม่เคยใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	ไม่รู้จักแต่เคยใช้
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	ไม่รู้จักและไม่เคยใช้เลย

ส่วนที่ 2 เรื่องทัศนคติ ประกอบด้วยความเชื่อ และความรู้สึกที่มีต่อส่วนประสมการตลาด และแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	4
ไม่แน่ใจ	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	3
ไม่เห็นด้วย	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เกณฑ์การให้คะแนนเท่ากับ	1

เกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับดังนี้

2.1 เกณฑ์การแปลผลด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	มีความเชื่อสูงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	มีความเชื่อมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	มีความเชื่อน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	มีความเชื่อน้อยมาก

2.2 เกณฑ์การแปลผลด้านความรู้สึกที่มีต่อส่วนประสมการตลาดของผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	รู้สึกชอบอย่างมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	รู้สึกชอบ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	รู้สึกเป็นกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	รู้สึกไม่ชอบ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	รู้สึกไม่ชอบอย่างมาก

2.3 เกณฑ์การแปลผลด้านแนวโน้มนวัตกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง	สนับสนุนมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง	สนับสนุน
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง	เป็นกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง	ต่อต้าน
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง	ต่อต้านมาก

ส่วนที่ 3 เรื่องการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกที่มีต่อส่วนประสมการตลาดกับแนวโน้มนวัตกรรมกรรมมีส่วนร่วมในการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Fishbein and Ajzen, 1975 : 296-298)

เกณฑ์การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละระดับดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.55-1.00	หมายถึง	เชิงบวกสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.35-0.54	หมายถึง	เชิงบวกปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.15-0.34	หมายถึง	เชิงบวกต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.01-0.14	หมายถึง	เชิงบวกต่ำมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง (-)0.01-0.14	หมายถึง	เชิงลบต่ำมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง (-)0.15-0.34	หมายถึง	เชิงลบต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง (-)0.35-0.54	หมายถึง	เชิงลบปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง (-)0.55-1.00	หมายถึง	เชิงลบสูง

ระยะเวลาของการศึกษา

การศึกษานี้ คาดว่าจะใช้เวลาทั้งสิ้น 4 เดือน คือ ตั้งแต่ เดือน มกราคม – เดือนเมษายน พ.ศ. 2552 โดยมีระยะเวลาเก็บข้อมูลในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552